

**ЗБОР ЗАКОНАЎ
ЧЭШСКАЯ РЭСПУБЛІКА**

частка 104

разаслана 2 жніўня 2001 г.

273

**ЗАКОН
ад 10 ліпеня 2001 г.**

**АБ ПРАВАХ ЧЛЕНАЎ НАЦЫЯНАЛЬНЫХ МЕНШАСЦЯЎ І АБ ЗМЕНЕ НЕКАТОРЫХ
ЗАКОНАЎ**

ПРЭАМБУЛА

Парламент Чэшскай Рэспублікі, якая ёсць дэмакратычнай і прававой дзяржавай, маючы на мэце права на нацыянальную і этнічную тоеснасць як складовай часткі правоў чалавека,

паважаючы тоеснасць членаў нацыянальных меншасцяў, як індывідаў і членаў групы, якая вылучаецца найперш праз уласную культуру, традыцыі і мову,

маючы на мэце стварэнне шматкультурнага грамадства і намагаючыся дасягнуць гарманічнага суіснавання паміж нацыянальнымі меншасцямі і большасцю насельніцтва,

гарантуючы членам нацыянальных меншасцяў права браць актыўны ўдзел у культурным, грамадскім і эканамічным жыцці, а таксама ў вырашэнні грамадскіх пытанняў, у прыватнасці тых, што тычацца нацыянальных меншасцяў,

абараняючы права членаў нацыянальных меншасцяў згодна з міжнароднымі дамовамі аб правах чалавека і асноўных свабодах, да якіх далучылася Чэшская Рэспубліка, з Канстытуцыяй і з Хартыяй асноўных правоў і свабодаў,

прымае гэты Закон Чэшскай Рэспублікі:

ЧАСТКА ПЕРШАЯ

АБ ПРАВАХ ЧЛЕНАЎ НАЦЫЯНАЛЬНЫХ МЕНШАСЦЯЎ

**ГЛАВА I
УСТУПНЫЯ ПАЛАЖЭННІ**

§ 1

Прадмет рэгулявання

(1) Гэты закон рэгулюе правы членаў нацыянальных меншасцяў, а таксама сферы кампетэнцыі міністэрстваў, іншых адміністрацыйных органаў і органаў тэрытарыяльнага самакіравання (далей называных “органамі публічнай адміністрацыі”) у дачыненні да іх.

(2) Гэты закон не закранае палажэнняў спецыяльных юрыдычных нормаў, якія рэгламентуюць правы членаў нацыянальных меншасцяў.

§ 2

Акрэсленне асноўных дэфініцыяў

(1) Нацыянальная меншасць – гэта супольнасць грамадзянаў Чэшскай Рэспублікі, якія пражываюць на тэрыторыі сучаснай Чэшскай Рэспублікі і адрозніваюцца ад іншых грамадзянаў, як правіла, агульным этнічным паходжаннем, мовай, культурай і традыцыямі, складаюць колькасную меншасць насельніцтва і выяўляюць жаданне, каб іх лічылі нацыянальнай меншасцю з мэтай ажыццяўлення супольных высілкаў, скіраваных на захаванне і развіццё ўласнай адметнасці, мовы і культуры, а таксама з мэтай выказвання і абароны інтарэсаў іх супольнасці, што склалася гістарычна.

(2) Членам нацыянальнай меншасці ёсць грамадзянін Чэшскай Рэспублікі, які дэкларуе іншую ад чэшскай этнічную прыналежнасць і выказвае жаданне, каб яго лічылі членам нацыянальнай меншасці разам з іншымі грамадзянамі, што таксама дэкларуюць сваю прыналежнасць да гэтай нацыянальнасці.

ГЛАВА II ПРАВЫ ЧЛЕНАЎ НАЦЫЯНАЛЬНЫХ МЕНШАСЦЯЎ

§ 3

Ажыццяўленне правоў членаў нацыянальных меншасцяў

(1) Членам нацыянальных меншасцяў – індывідуальна ці разам з іншымі членамі нацыянальнай меншасці – гарантуецца ажыццяўленне іх правоў, усталяваных гэтым законам, спецыяльнымі юрыдычнымі нормаў або міжнароднымі дамовамі аб правах чалавека і асноўных свабодах, да якіх далучылася Чэшская Рэспубліка.

(2) Забараняецца перашкаджаць або абмяжоўваць ажыццяўленне правоў членаў нацыянальных меншасцяў.

§ 4

Вольны выбар прыналежнасці да нацыянальнай меншасці

(1) Ніхто не мусіць зазнаваць ніякіх стратаў з прычыны прыналежнасці да нацыянальнай меншасці.

(2) Органы публічнай адміністрацыі не вядуць уліку членаў нацыянальных меншасцяў. Атрыманне, апрацоўка і выкарыстанне асабістых дадзеных, што тычацца прыналежнасці да нацыянальнай меншасці, рэгулююцца спецыяльнымі юрыдычнымі нормаў.¹⁾ Дадзеныя пра этнічную прыналежнасць, атрыманыя вышэй згаданымі органамі падчас перапісу насельніцтва або на падставе іншага спецыяльнага закону, які дазваляе вызначыць прыналежнасць да нацыянальнай меншасці, не павінны выкарыстоўвацца з ішымі мэтамі, акрамя тых, дзеля якіх іх атрымалі і захоўвалі, і пасля статыстычнай апрацоўкі мусяць быць знішчаныя

§ 5

Права членаў нацыянальных меншасцяў на аб'яднанне

Члены нацыянальнай меншасці могуць аб'ядноўвацца ў нацыянальныя суполкі, палітычныя партыі і палітычныя рухі на ўмовах і спосабам, акрэсленым спецыяльнымі юрыдычнымі нормаў.²⁾

§ 6

Права ўдзелу ў вырашэнні пытанняў, якія тычацца нацыянальнай меншасці

(1) Члены нацыянальных меншасцяў маюць права на актыўны ўдзел у культурным, грамадскім і эканамічным жыцці і ў публічных справах, асабліва тых, якія тычацца нацыянальных меншасцяў, членамі якіх яны ёсць, у тым ліку на ўзроўнях муніцыпалітэту, краю і дзяржавы.

(2) Права згодна з абзацам 1 члены нацыянальных меншасцяў ажыццяўляюць пераважна праз камітэты па справах нацыянальных меншасцяў, што ствараюцца паводле спецыяльных юрыдычных нормаў³⁾, а таксама Раду ўраду па справах нацыянальных меншасцяў (далей называную “Рада”).

(3) Урад стварае Раду як свой дарадчы і ініцыятыўны орган у справах, што тычацца нацыянальных меншасцяў і іх членаў. На чале Рады стаіць член Ураду.

(4) Членамі Рады ёсць прадстаўнікі нацыянальных меншасцяў і прадстаўнікі органаў дзяржаўнай улады, пры гэтым прынамсі палову членаў Рады складаюць прадстаўнікі нацыянальных меншасцяў, вылучаныя суполкамі членаў нацыянальных меншасцяў.

(5) Да сферы дзейнасці Рады належаць:

- a) забеспячэнне падрыхтоўкі мерапрыемстваў Ураду, якія тычацца правоў членаў нацыянальных меншасцяў у Чэшскай Рэспубліцы,
- b) выказванне меркавання наконт праектаў законаў, праектаў урадавых пастановаў і захадаў, якія тычацца правоў нацыянальных меншасцяў перад іх прадстаўленнем на разгляд Ураду,
- c) падрыхтоўка для ўраду ссумавальных справаздачаў аб этнічнай сітуацыі на тэрыторыі Чэшскай Рэспублікі,
- d) падрыхтоўка для ўраду, міністэрстваў і іншых адміністрацыйных ўстановаў рэкамендацыяў дзеля забеспячэння патрэбаў членаў нацыянальных меншасцяў, у прыватнасці, у сферах адукацыі, культуры і сродкаў масавай інфармацыі, карыстання роднай мовай, грамадскага і культурнага жыцця,
- e) супраца з органамі тэрытарыяльнага самакіравання пры практычным забеспячэнні нацыянальнай палітыкі дзяржавы,
- f) унясенне прапановаў наконт размеркавання фінансавых сродкаў з дзяржаўнага бюджэту, накіраваных на падтрымку дзейнасці членаў нацыянальных меншасцяў.

(6) Падрабязнасці наконт складу Рады, спосабу прызначэння членаў Рады, а таксама яе дзейнасці вызначае статут Рады, ухвалены ўрадам.

(7) Адміністрацыя краю ажыццяўляе і каардынуе ў межах сваёй адміністрацыйнай адзінкі выкананне задачаў у сферы дзяржаўнай палітыкі, накіраванай на інтэграцыю прадстаўнікоў ромскай (цыганскай) супольнасці ў грамадства.

(8) Адміністрацыя муніцыпалітэту з пашыранымі паўнамоцтвамі ў межах сваёй адміністрацыйнай адзінкі выконвае задачы, накіраваныя на рэалізацыю правоў ромскай (цыганскай) супольнасці і інтэграцыі прадстаўнікоў ромскай (цыганскай) супольнасці ў грамадства.

§ 7

Права на ўжыванне імя і прозвішча на мове нацыянальнай меншасці

Члены нацыянальных меншасцяў маюць права на ўжыванне свайго імя і прозвішча на мове нацыянальнай меншасці на ўмовах, акрэсленых спецыяльнай юрыдычнай нормай.⁴⁾

§ 8

Права на назвы і абазначэнні на некалькіх мовах

(1) Члены нацыянальных меншасцяў, якія традыцыйна і доўгі час пражываюць на тэрыторыі Чэшскай Рэспублікі, маюць права на тое, каб назва муніцыпалітэту, у якім яны пражываюць, назвы ягоных частак, вуліцаў і іншых публічных прастораў, будынкаў органаў публічнай адміністрацыі і выбарчых участкаў таксама рабіліся на мове нацыянальнай меншасці.

(2) Умовы для ажыццяўлення правоў, акрэсленых у абзацы 1, і спосаб укаранення шматмоўных назваў вызначаюцца спецыяльнымі юрыдычнымі нормаў.⁵⁾

§ 9

Права на карыстанне мовай нацыянальнай меншасці ў афіцыйных дачыненнях і ў судзе

Члены нацыянальных меншасцяў, якія традыцыйна і доўгі час пражываюць на тэрыторыі Чэшскай Рэспублікі, маюць права карыстання мовай нацыянальнай меншасці ў афіцыйных дачыненнях і ў судзе. Умовы для ажыццяўлення гэтага права вызначаюцца спецыяльнымі юрыдычнымі нормаў.⁶⁾

§ 10

Права на ўжыванне мовы нацыянальнай меншасці падчас выбараў

На ўмовах, вызначаных спецыяльнымі юрыдычнымі нормаў⁷⁾, члены нацыянальных меншасцяў, якія традыцыйна і доўгі час пражываюць на тэрыторыі Чэшскай Рэспублікі, маюць права на публікацыю паведамлення пра час і месца правядзення выбараў, а таксама іншую інфармацыю для выбарцаў на мове нацыянальных меншасцяў.

§ 11

Права на адукацыю на мове нацыянальнай меншасці

(1) Члены нацыянальных меншасцяў, якія традыцыйна і доўгі час пражываюць на тэрыторыі Чэшскай Рэспублікі, маюць права на выхаванне і адукацыю на сваёй роднай мове ў школах, дашкольных і навучальных установах на ўмовах, вызначаных спецыяльнымі юрыдычнымі нормаў.⁸⁾

(2) У адпаведнасці з абзацам 1, члены нацыянальных меншасцяў на ўмовах, акрэсленых спецыяльнымі юрыдычнымі нормаў⁸⁾, могуць ствараць

- а) прыватныя школы з навучаннем на мове нацыянальнай меншасці ці з вывучэннем мовы нацыянальнай меншасці як навучальнага прадмету,
- б) прыватныя дашкольныя установы і прыватныя адукацыйныя установы.

§ 12

Права на развіццё культуры членаў нацыянальных меншасцяў

(1) Члены нацыянальных меншасцяў маюць права на захаванне і развіццё сваёй мовы, культуры і традыцыяў, а таксама на павагу да іх.

(2) Дзяржава стварае ўмовы дзеля захавання і развіцця культуры, традыцыяў і моваў членаў нацыянальных меншасцяў, якія традыцыйна і доўгі час пражываюць на тэрыторыі Чэшскай Рэспублікі, у прыватнасці, падтрымлівае праграмы, скіраваныя на тэатры, музеі, галерэі, бібліятэкі, дакументацыйную дзейнасць і іншыя ініцыятывы членаў нацыянальных меншасцяў. З гэтай мэтай выдзяляюцца датацыі з дзяржаўнага бюджэту; Урад сваёй пастановай вызначае ўмовы і спосаб выдзялення датацыяў.

§ 13

Права на распаўсюд і атрыманне інфармацыі на мове нацыянальнай меншасці

(1) Члены нацыянальных меншасцяў маюць права на распаўсюд і атрыманне інфармацыі на мове сваіх нацыянальных меншасцяў.

(2) З мэтай захавання і развіцця культуры, традыцыяў і моваў дзяржава падтрымлівае друк перыядычных і непэрыядычных выданняў на мовах нацыянальных меншасцяў, якія традыцыйна

і доўгі час пражываюць на тэрыторыі Чэшскай Рэспублікі, а таксама радыё- і тэлевяшчанне на мовах нацыянальных меншасцяў, якія традыцыйна і доўгі час пражываюць на тэрыторыі Чэшскай Рэспублікі. З гэтай мэтай выдзяляюцца датацыі з дзяржаўнага бюджэту; Урад сваёй пастановай вызначае ўмовы і спосаб выдзялення датацыяў.

(3) Стварэнне і распаўсюд радыё- і тэлепраграмаў, прызначаных для членаў нацыянальных меншасцяў, суб'ектамі, што паводле закону ажыццяўляюць адпаведную дзейнасць, вызначаную спецыяльныя юрыдычныя нормы.⁹⁾

§ 13а

Сфера кампетэнцыі, вызначаная для адміністрацыі краю або адміністрацыі муніцыпалітэту з пашыранымі паўнамоцтвамі гэтым законам, ёсць ажыццяўленнем дэлегаваных паўнамоцтваў.

ЧАСТКА ДРУГАЯ ЗМЕНА ЗАКОНУ АБ ПРАВАНАХ

§ 14

Закон № 200/1990 ЗЗ аб праванах у рэдакцыі Закону № 337/1992 ЗЗ, Закону № 344/1992 ЗЗ, Закону № 359/1992 ЗЗ, Закону № 67/1993 ЗЗ, Закону № 290/1993 ЗЗ, Закону № 134/1994 ЗЗ, Закону № 82/1995 ЗЗ, Закону № 237/1995 ЗЗ, Закону № 279/1995 ЗЗ, Закону № 289/1995 ЗЗ, Закону № 112/1998 ЗЗ, Закону № 168/1999 ЗЗ, Закону № 360/1999 ЗЗ, Закону № 29/2000 ЗЗ, Закону № 121/2000 ЗЗ, Закону № 132/2000 ЗЗ, Закону № 151/2000 ЗЗ, Закону № 258/2000 ЗЗ, Закону № 361/2000 ЗЗ, Закону № 370/2000S ЗЗ, рашэння Канстытуцыйнага суду № 52/2001 ЗЗ, Закону № 164/2001 ЗЗ, Закону № 254/2001 ЗЗ, Закону № 265/2001 ЗЗ і Закону № 274/2001 ЗЗ змяняецца наступным чынам:

1. У § 49 напрыканцы абзацу 1 кропка замяняецца коскай і дадаюцца літары d) і e), якія гучаць наступным чынам:

“d) абмяжоўвае ці пазбаўляе члена нацыянальнай меншасці карыстацца правамі членаў нацыянальных меншасцяў,

e) робіць іншаму шкоду на падставе ягонай прыналежнасці да нацыянальнай меншасці ці на падставе ягонага этнічнага паходжання, на падставе расы, колеру скуры, полу, сэксуальнай арыентацыі, мовы, веравызнання ці рэлігіі, на падставе ягоных палітычных ці іншых поглядаў, членства ці дзейнасці ў палітычных партыях або палітычных рухах, прафсаюзных арганізацыях ці іншых аб'яднаннях, на падставе ягонага сацыяльнага паходжання, маёмасці, радавога паходжання, стану здароўя ці на падставе ягонага шлюбнага або сямейнага становішча.”

2. У § 49 абзац 2 пасля словаў “1000 кронаў” злучнік “і” замяняецца коскай, а напрыканцы тэксту дадаюцца словы “а за правіну згодна з абзацам 1 літары d) і e) штраф у памеры да 5000 кронаў.”

ЧАСТКА ТРЭЦЯЯ ЗМЕНА ЗАКОНУ АБ МУНІЦЫПАЛІТЭТАХ

§ 15

Закон № 128/2000 ЗЗ аб муніцыпалітэтах (арганізацыя муніцыпалітэтаў) змяняецца наступным чынам:

1. У § 29 абзац 2 лічба “20” замяняцца лічбай “10”, а лічба “50” замяняецца лічбай “40”.
2. У § 117 абзац 3 у першым сказе лічба “15” замяняецца лічбай “10”, напрыканцы другога сказу кропка замяняецца коскай і дадаецца тэкст “пры гэтым члены нацыянальных меншасцяў заўсёды мусяць складаць найменей палову ўсіх членаў камітэту”.

ЧАСТКА ЧАЦВЁРТАЯ

ЗМЕНА ЗАКОНУ АБ КРАЯХ

§ 16

У § 78 абзац 2 Закону № 129/2000 ЗЗ аб краях (арганізацыя краёў) лічба “10” замяняцца лічбай “5”, словы “да той самай нацыянальнасці, іншай, чым чэшская” замяняюцца словамі “да нацыянальнасці, іншай, чым чэшская”, а напрыканцы другога сказу кропка замяняецца кропкай з коскай і дадаецца тэкст “пры гэтым члены нацыянальных меншасцяў заўсёды мусяць складаць найменей палову ўсіх членаў камітэту”.

ЧАСТКА ПЯТАЯ

ЗМЕНА ЗАКОНУ АБ СТАЛІЦЫ ПРАЗЕ

§ 17

У § 78 абзац 2 Закону № 131/2000 ЗЗ аб сталіцы Празе у першым сказе лічба “15” замяняецца лічбай “5”, напрыканцы другога сказу кропка замяняецца кропкай з коскай і дадаецца тэкст “пры гэтым члены нацыянальных меншасцяў заўсёды мусяць складаць найменей палову ўсіх членаў камітэту”.

ЧАСТКА ШОСТАЯ

ЗМЕНА ЗАКОНУ АБ ВЫБАРАХ Ў ПРАДСТАЎНІЧЫЯ ОРГАНЫ МУНІЦЫПАЛІТЭТАЎ

§ 18

У § 31 Закону № 152/1994 ЗЗ аб выбарах у прадстаўнічыя органы муніцыпалітэтаў і аб змене і дапаўненні некаторых законаў дадаецца абзац 3, які ўключна з падрэдкавай заўвагай 10а) гучыць наступным чынам:

(3) у муніцыпалітэце, дзе ствараецца камітэт па справах нацыянальных меншасцяў на падставе спецыяльнага закону^{10а)} распараджэнне згодна з абзацамі 1 і 2 выдаецца таксама на мове адпаведнай нацыянальнай меншасці.

^{10а)} § 117 абзац 3 Закону № 128/2000 ЗЗ аб муніцыпалітэтах (арганізацыя муніцыпалітэтаў) у рэдакцыі Закону № 273/2001 ЗЗ.

ЧАСТКА СЁМАЯ

ЗМЕНА ЗАКОНУ АБ ВЫБАРАХ Ў ПРАДСТАЎНІЧЫЯ ОРГАНЫ КРАЁЎ

§ 19

У § 27 Закону № 130/2000 ЗЗ аб выбарах у прадстаўнічыя органы краёў і аб змене некаторых законаў дадаецца абзац 3, які ўключна з падрэдкавай заўвагай 18а) гучыць наступным чынам:

(3) у краі, дзе ствараецца камітэт па справах нацыянальных меншасцяў на падставе

спецыяльнага закону^{18a)} паведамленне згодна з абзацамі 1 і 2 публікуецца таксама на мове адпаведнай нацыянальнай меншасці.

^{18a)} § 78 абзац 2 Закону № 129/2000 ЗЗ аб краях (арганізацыя краёў) у рэдакцыі Закону № 273/2001 ЗЗ.

ЧАСТКА ВОСЬМАЯ НАБЫЦЦЁ МОЦЫ

§ 20

Гэты закон набывае моц з дня ягонага апублікавання.

Клаўс уласнаруч

Гавэл уласнаруч

в.а. Шпідла ўласнаруч

¹⁾ Закон № 101/2000 ЗЗ аб ахове асабістых дадзеных і аб змене некаторых законаў у рэдакцыі пазнейшых актаў.

²⁾ Закон № 83/1990 ЗЗ аб аб'яднанні грамадзянаў.

Закон № 424/1991 ЗЗ аб аб'яднанні ў палітычныя партыі і палітычныя рухі ў рэдакцыі пазнейшых актаў.

Закон № 220/1999 ЗЗ аб праходжанні тэрміновай ці альтэрнатыўнай службы, вайсковых збораў і некаторых правадачыненнях вайскоўцаў у рэзерве.

Закон № 221/1999 ЗЗ аб вайскоўцах у рэдакцыі Закону № 155/2000 ЗЗ.

³⁾ Закон № 128/2000 ЗЗ аб муніцыпалітэтах (арганізацыя муніцыпалітэтаў) у рэдакцыі Закону № 273/2001 ЗЗ.

Закон № 129/2000 ЗЗ аб краях (арганізацыя краёў) у рэдакцыі Закону № 273/2001 ЗЗ.

Закон № 131/2000 ЗЗ аб сталіцы Празе ў рэдакцыі пазнейшых актаў.

⁴⁾ Закон № 301/2000 ЗЗ аб метрыках, імю і прозвішчу і аб змене некаторых звязаных законаў.

⁵⁾ Закон № 128/2000 ЗЗ ў рэдакцыі Закону № 273/2001 ЗЗ.

⁶⁾ § 18 Закону № 99/1963 ЗЗ грамадзянскі працэсуальны кодэкс у рэдакцыі Закону № 30/2000 ЗЗ.

§ 7 Закону № 335/1991 ЗЗ аб судах і суддзях.

§ 2 Закону № 141/1961 ЗЗ аб крымінальным судаводстве (крымінальна-працэсуальны кодэкс) у рэдакцыі пазнейшых актаў.

§ 33 Закону № 182/1993 ЗЗ аб Канстытуцыйным судзе.

§ 12 Закону № 563/1991 ЗЗ аб бухгалтэрыі.

§ 46а Закону № 202/1990 ЗЗ аб латарэях і іншых падобных гульнях у рэдакцыі Закону № 149/1998 ЗЗ.

§ 3 Закону № 337/1992 ЗЗ аб кіраванні падаткамі і зборамі, у рэдакцыі Закону № 35/1993 ЗЗ і Закону № 255/1994 ЗЗ.

⁷⁾ Закон № 152/1994 ЗЗ аб выбарах у прадстаўнічыя органы муніцыпалітэтаў і аб змене і дапаўненні некаторых законаў у рэдакцыі пазнейшых актаў.

Закон № 130/2000 ЗЗ аб выбарах у прадстаўнічыя органы краёў і аб змене некаторых законаў у рэдакцыі Закону № 273/2001 ЗЗ.

Закон № 247/1995 ЗЗ аб выбарах у Парламент Чэшскай Рэспублікі.

⁸⁾ Закон № 76/1978 ЗЗ аб навучальных установах у рэдакцыі пазнейшых актаў.

Закон № 29/1984 ЗЗ аб сістэме пачатковых школаў, сярэдніх школаў і вышэйшых прафесійных школаў (закон аб школах) у рэдакцыі пазнейшых актаў.

Закон № 564/1990 ЗЗ аб дзяржаўным кіраванні і самакіраванні ў сферы адукацыі ў рэдакцыі пазнейшых актаў.

⁹⁾ Закон № 483/1991 ЗЗ аб Чэшскім тэлебачанні ў рэдакцыі пазнейшых актаў.

Закон № 484/1991 ЗЗ аб Чэшскім радыё ў рэдакцыі пазнейшых актаў.